

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

08.10.2026 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ Българското машиностроене между традициите, иновациите и новите предизвикателства

Българската браншова камара – машиностроене (ББКМ), член на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), отбеляза 55 години от обявяването на Деня на машиностроителя в България и 35 години от своето основаване.

Председателят на АИКБ Румен Радев отправи приветствие към ръководството и членовете на ББКМ и към всички заети в сектора.

„Машиностроенето е сред секторите с ключово значение за развитието и конкурентоспособността на българската индустрия. То съчетава традиции и инженерна експертиза с непрекъснат стремеж към технологично обновление, автоматизация и внедряване на иновации.“

Той подчерта активното партньорство между АИКБ и ББКМ и общите усилия за подобряване на бизнес средата, развитието на човешкия капитал и утвърждаването на българската индустрия като модерна, високопроизводителна и конкурентоспособна.

В рамките на събитието **председателят на Общото събрание на АИКБ Васил Велев** участва в дискусияния панел „Предизвикателства и конкурентоспособност на българското машиностроене“.

Коментирайки резултатите от представено проучване сред представители на сектора, той акцентира върху недостига на човешки ресурси, цената на енергията, необходимостта от инвестиции и загубата на конкурентоспособност.

„Само в производството се създава нова стойност. А в производството централно е мястото на машиностроенето“, подчерта Васил Велев.

По думите му секторът продължава да запазва своето значение за българската икономика въпреки редицата предизвикателства, като за бъдещото му развитие са необходими по-добра инвестиционна среда, квалифицирани кадри и политики, които подкрепят конкурентоспособността на индустрията.

Като част от събитието бяха връчени и отличия за принос към развитието на сектора. **Председателят на ББКМ и член на Националния съвет на АИКБ инж. Виолин Ненов** награди Васил Велев в категория „За цялостен принос към машиностроенето“.

Инж. Виолин Ненов откри събитието, като направи равностметка за постигнатото от Камарата през изминалите 35 години и очерта основните предизвикателства и възможности пред българското машиностроене.

АИКБ поздравява Българската браншова камара – машиностроене и всички заети в сектора и им пожелава здраве, успешни инвестиции, нови пазари и още много поводи за гордост от постигнатото!

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Министър Ива Петрова: Енергийните съоръжения са в готовност за зимния сезон

Енергийните съоръжения са в готовност за зимния сезон, съобщи министърът на енергетиката Ива Петрова пред парламентарната ресорна комисия в отговор на депутатски въпрос.

Тя добави, че се изпълняват нормативните задължения и където е необходимо, са формирани и щабове за действия при кризисни и аварийни ситуации.

Уверенията, които даде министърът, са в резултат на проверки, които тя е назначила и които са осъществени през септември. Някои продължават и през октомври, но голяма част са приключили.

„Булгаргаз“ има осигурени количества природен газ за зимния сезон, допълни Ива Петрова. По думите ѝ нагнетяването в подземното газово хранилище „Чирен“ дава гаранции за осигуряването на нужните количества за зимните месеци.

Все още се извършват част от дейностите по ремонта на топлопреносната мрежа на София, но имаме уверения от „Топлофикация-София“, че при старта на отоплителния сезон тя ще е в готовност, каза Петрова.

Тя допълни, че продължават проблемите с дружеството заради задълженията му към „Булгаргаз“ и Българския енергиен холдинг. Има притеснения и със състоянието на мрежата и гарантирането на качеството на услугата, обясни министърът пред депутатите.

✓ България подписва обща декларация към ЕК за промяна в регламентите, свързани с еко изисквания за горивата

България и още 5 държави членки на ЕС ще подпишат днес в София обща декларация към Европейската комисия за промяна в регламентите, свързани с еко изисквания за горивата.

Това ще стане на конференция, организирана от Българската петролна и газова асоциация. Преди дни от там заявиха, че горивата могат да поскъпнат от 15 до 20 евроцента на литър заради екологични изисквания на Евросъюза, част от които трябва да започнат да се прилагат през 2027 и 2028 г.

За да се избегне и скокът в цените петролни организации от България, Румъния, Гърция, Полша, Чехия и Словакия ще поискат ЕК да преразгледа част от директивите и зелените си политики.

БНР

✓ Спират шести блок на АЕЦ "Козлодуй" за планов годишен ремонт

Шести блок на АЕЦ "Козлодуй" ще бъде спрян за планов годишен ремонт. Вече е в ход постепенно намаляване на мощността му.

Предвидено е да бъде направена пълна профилактика и техническо обслужване на системите и съоръженията, която да осигури неговата безопасната и надеждна експлоатация.

Успоредно с това ще бъдат реализирани планираните мерки от програмата за удължаване на експлоатационния срок на блоковете на атомната централа.

По време на ремонта шести блок ще бъде презареден със свежо ядрено гориво за 32-та горивна кампания.

Планира се ремонтът да продължи до края на месец ноември.

Пети блок на АЕЦ "Козлодуй" продължава да работи, като натоварването му се съобразява с нивото на р. Дунав и възможностите за обезпечаване на необходимото техническо водоснабдяване на централата.

✓ ЕС се стреми да намали търговския дефицит с Китай при нови преговори в Пекин

Европейският комисар по търговията Марош Шефчович заминава за Пекин в сряда за ключови разговори, насочени към намаляване на нарастващия търговски дефицит на Европейския съюз с Китай, който заплашва да унищожи европейската индустрия и хиляди работни места, съобщава Ройтерс.

Шефчович ще се срещне с китайския министър на търговията Ван Вънтао в четвъртък и петък след тримесечни дискусии относно търговския дефицит на ЕС при търговията със стоки от над 1 милиард евро на ден и китайските ограничения върху износа на редкоземни елементи и други критични минерали.

Европейският търговски представител заяви, че иска "осезаеми резултати" този месец и някаква форма на ангажимент, който може да бъде представен на срещата на лидерите на ЕС в Брюксел на 15-16 октомври. Как да се управляват търговските отношения с Китай е начело в дневния ред на предстоящата среща на върха.

Председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен заяви пред Европейския парламент миналия месец, че търговският дисбаланс е достигнал критична точка и че Европа ще използва всички инструменти, с които разполага, за да възстанови баланса в отношенията.

Финансовите лидери на Г-20, с изключение на Китай, се споразумяха през септември да действат срещу "непазарните" изкривявания, които изострят дисбалансите. Пекин твърди, че раздухването на теми като икономически дисбаланси и свръхкапацитет е форма на протекционизъм, предназначена да окаже натиск върху Китай и да го ограничи.

Търговските представители на ЕС искат Китай да приложи мерки за по-голямо отваряне на пазара си за компании от ЕС, но отбелязват, че само този ход няма да е достатъчен. Европейската комисия настоява Китай да определи таван на част от износа си.

Шефчович заяви миналата седмица, че близо една четвърт от целия внос нараства с тревожни темпове, с необичайни увеличения за машини, текстил, основни метали и химикали.

Не е обаче ясно кой внос Китай може да се съгласи да ограничи.

Представителите на ЕС са особено обезпокоени от рязкото увеличение на вноса на автомобили от Китай.

Вносът на plug-in хибриди в ЕС се е увеличил с 86% през годината до септември, с 20% спад в цените, докато вносът на електрически превозни средства с батерии (BEV) се е увеличил с 40%. Повече от половината от всички тези превозни средства са от Китай, въпреки тарифите на ЕС върху вноса на електрически превозни средства, произведени там.

По-рано днес агенция Блумбърг цитира свои източници, според които Европейската комисия подготвя защитни мерки, които биха могли да ограничат вноса на китайски хибридни автомобили след рязкото увеличение на продажбите в Европа.

[Investor.bg](https://investor.bg)

✓ Кабинетът чака над 1,26 млрд. евро приходи във фонда за енергийна сигурност за 2026 г.

Приходи в размер на 1,261 млрд. евро са предвидени в бюджета на Фонд "Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС) за 2026 г., одобрен на днешното заседание на Министерския съвет.

Най-голям дял от приходите се очаква да постъпи от продажбата на квоти за емисии на парникови газове - 666 млн. евро, допълват от правителствената пресслужба.

Приходите от вноските на производителите на електрическа енергия и операторите на мрежи (по Закона за енергетиката в размер на 5% от приходите) са прогнозирани в размер на 202,7 млн. евро, а средствата, предвидени за компенсация - в размер на 392,5 млн. евро.

Планираните разходи са в общ размер на 1,488 млрд. евро. Разликата се покрива от средства, които са останали в бюджета от минали години (малко над 251 млн. евро).

Средствата ще се използват за покриване на разходите на "Национална електрическа компания" (НЕК) и за плащания по договори за компенсиране с премии - общо 846,5 млн. евро, както и за компенсация по приети от Министерския съвет програми - 233,157 млн. евро.

В разходната част са предвидени и компенсация на крайните снабдителите, включително за битови крайни клиенти и за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени в размер на 401 млн. евро, както и за покриване на лихви по финансиране на проекти за енергийна ефективност (5,11 млн. евро).

Издържката на фонда е 2,02 млн. евро.

В Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 година е предвиден трансфер към фонда чрез бюджета на Министерството на енергетиката в размер на 36,42 млн. евро, припомнят още от Министерския съвет.

В бюджета са отчетени и налични средства в началото на периода в размер на 251,7 млн. евро, като прогнозната наличност в края на 2026 г. е 61,62 млн. евро.

С одобряването на бюджета се осигуряват необходимите средства за изпълнение на нормативно установените функции на фонда и за запазване на финансовата стабилност в сектор "Енергетика".

✓ Европа не очаква споразумението на Г-7 да извади още дизел, а да активира стари обещания

Страните от Европейския съюз (ЕС) като цяло разглеждат постигнатото съгласие на страните от Г-7 да извади още 100 млн. барела дизел на пазара като опит да се активират направени досега ангажименти, показва стенограма от заседание на представителите на общността, до която достъп има Bloomberg.

На среща в сряда (7 октомври) страните от общността са коментирали, че всяко освобождаване на петрол и горива трябва да остане в рамките на договорките през март 400 млн. барела петрол. Според документа страните от ЕС досега са освободили само половината от количествата петрол, които са обещали.

По време на обедния брифинг говорителят на Европейската комисия с ресор енергетика Ана Кайса Итконен отказа да даде информация какви количества петрол са обещали да извадят от запасите страните от ЕС и дали са изпълнили този ангажимент. Тя допълни, че тази информация има Международната агенция за енергетика (МАЕ).

Според източници на Bloomberg в агенцията се обсъжда изпълнението на ангажиментите и въпросът ще бъде повдигнат на среща на управителния съвет на МАЕ през следващата седмица. Източници на Ройтерс потвърждават, че такава среща ще има на 14 и 15 октомври.

По отношение на дизела коментарите на срещата са били, че е възможно да бъде реализирано, но в малки количества като няма изрични ангажименти да бъде направено в рамките на 20 дни. Франция и Италия могат да обмислят да извадят по-големи количества, допълва още Bloomberg.

През миналата седмица страните от Г-7 се разбраха спешно да освободят 100 млн. барела дизел, след като малко преди това САЩ обявиха, че обмислят забрана за износа му. Европа в момента е един от големите пазари за американските петролни компании, след като беше затворен Ормузкия проток, а вносът на дизел от Русия е забранен.

Русия също въведе забрана за износа на дизел до края на октомври. Част от рафинериите ѝ спряха работа след удари с украински дронове през последните месеци.

Мениджър

✓ 1056,31 евро е средният осигурителен доход за август

Националният осигурителен институт обяви, че размерът на средния осигурителен доход за страната за месец август 2026 г. е 1056,31 евро.

Размерът на средномесечния осигурителен доход за страната за периода от 01.09.2025 г. до 31.08.2026 г. е 1009,78 евро.

Определеният средномесечен осигурителен доход за страната за посочения период служи при изчисляване размерите на новоотпуснатите пенсии през месец септември 2026 г., съгласно чл.70, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване.

✓ Петролът поскъпва, тъй като опасенията за доставките от Близкия изток остават водещи на пазара

Цените на петрола се повишиха в ранната търговия четвъртък на фона на трайните опасения относно доставките от Близкия изток, породени от зачестилите атаки срещу корабоплаването в Персийския залив и Ормузкия проток, пише Ройтерс. В същото време САЩ съкратиха добива, тъй като ураган застраши офшорните съоръжения.

Към 08:50 часа българско време сортът Брент поскъпна с 2,50 долара, или 2,50%, до 102,7 долара за барел. Цената на американския лек суров петрол WTI се повиши с 1,96 долара, или 2,22%, до 90,24 долара за барел.

В сряда цените приключиха сесията с понижение, след като Международната агенция по енергетика (МАЕ) се съгласи да ускори освобождаването на петролни резерви и да даде приоритет на доставките на дизел съгласно план, стартиран през март. Тези мерки са част от усилията на правителствата да се справят с рекордните цени на горивата и смущенията в доставките, причинени от войната с участието на Иран.

Въпреки това, заплахите за корабоплаването в Персийския залив и Ормузкия проток – през които преди войната преминаваха доставки, равняващи се на около 20% от световния обем на петрола и горивата, се засилиха през октомври, докато войната на САЩ и Израел срещу Иран навлиза в осмия си месец.

Миналата седмица броят на атаките срещу танкери, преминаващи през Ормузкия проток, достигна най-високото си ниво от началото на войната, на фона на увеличените износни обеми от производителите в Персийския залив. Ескалацията на нападенията съвпада с нарастващия поток на суров петрол от региона, но се осъществява при по-високи разходи и рискове за товарите и екипажите.

При последната атака танкер е бил ударен северно от Катар с множество снаряди, което е довело до жертви и пострадали, съобщи в сряда Агенцията за морски търговски операции на Обединеното кралство (UKMTO).

„Честотата на иранските атаки срещу кораби в момента е най-високата от началото на войната и вероятно ще продължи да нараства“, коментира Сол Кавоник, ръководител на енергийния отдел в MST Marquee.

Той отбеляза, че „ограничените потоци на продукти, екстремните логистични разходи и голямата вероятност от ескалация от страна на Иран поддържат цените на високи нива“.

Анализаторът на ANZ Даниел Хайнс посочи в бележка от четвъртък, че освобождаването на петрол от страна на МАЕ вероятно ще включва барели, които вече са били част от първоначалния план на организацията за освобождаване на 400 милиона барела, обявен в началото на конфликта в Близкия изток. Това означава, че мярката не изглежда да представлява допълнително изчерпване на стратегическите резерви. „В крайна сметка, стратегическото освобождаване на запаси може временно да увеличи потока на доставки, но не създава нов производствен капацитет“, заяви Хайнс.

Цените също така се покачват поради ограничения в доставките, тъй като ураган се насочва към зоните за добив в САЩ – най-големия производител на петрол в света, което принуждава компаниите да спират работата на платформите си.

Shell и Chevron обявиха в сряда, че ограничават операциите си в открито море в Мексиканския залив заради приближаването на урагана „Исаяс“.

Като цяло, към сряда производителите на петрол и газ в американската част на Мексиканския залив са спрели добива на около 25,08% от текущото производство на петрол и 16,37% от това на природен газ заради бурята, сочат данни на Службата за управление на морските минерални ресурси (Marine Minerals Administration).

Данните за запасите в САЩ също подкрепиха цените, тъй като резервите от суров петрол са намалели с по-голям от очакваното обем, докато запасите от дизел са отбелязали лек спад.

Запасите от суров петрол са спаднали с 3,2 милиона барела до 424,1 милиона барела през седмицата, приключила на 2 октомври, съобщи в сряда Администрацията за енергийна информация (EIA). Анализаторите, анкетирани от Ройтерс, очакваха спад от 1,7 милиона барела.

Запасите от дестилати, включително дизел и авиационно гориво, са намалели с 42 000 барела до 105,14 милиона барела – ниво, значително по-ниско от отчитаното за този период на годината през последните пет години.

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

✓ Освобождават всички служители на пенсионна възраст в министерството на иновациите

Всички служители на пенсионна възраст ще бъдат освободени от Министерството на иновациите и дигиталната трансформация (МИДТ). Част от тях вече са освободени, а за останалите процедурата предстои. Това съобщи министърът на иновациите Иван Василев по време на изслушване в ресорната парламентарна комисия.

Той отговори на въпрос на депутати от "Продължаваме промяната" за кадровата политика на ведомството и освобождаването на над 100 служители през последния месец. По думите на Василев съкращенията са част от политиката на правителството за оптимизиране на държавната администрация. Според него администрацията може да работи по-ефективно, без да се назначават хора заради политически или партийни връзки.

Преструктурирането е започнало още през май с публикуването за обществено обсъждане на проекта за нов правилник на министерството. Тогава служителите са били уведомени, че започва преглед и оценка на дейностите и работата във ведомството. Процесът е продължил до септември.

Министърът заяви, че освободените служители не са отговорили на изискванията за продължаване на работа в министерството. Сред критериите са били проактивност, отчетност, прозрачност и качество на работата. Василев посочи, че освободените могат да продължат професионалното си развитие в частния сектор, където има недостиг на кадри, и им благодари за "службата им към Род."

Промените са свързани и с намерението на министъра да ускори работата на администрацията. Новият правилник предвижда броят на дирекциите в министерството да бъде намален от 19 на 8. Според Василев новата структура ще разпредели по-ясно отговорностите между отделните звена и ще улесни взаимодействието им. "В новата структура е

разписано много ясно коя дирекция за какво отговаря", заяви той. По думите му новият модел трябва да предотврати прехвърлянето на отговорност между различни звена. Като пример за подобен проблем от миналото министърът посочи работата по единния цифров портфейл, която според него е продължила повече от 1 година.

✓ PISA 2025: Резултатите на учениците поставят сериозен икономически риск пред България

Европейската комисия и образователни експерти представиха оценките си за първите резултати от международното изследване PISA 2025, поставящи българските петнадесетгодишни младежи сред най-засегнатите от спада в базовите умения в Европейския съюз. Данните показват, че близо половината от българските ученици остават под критичния праг на грамотност по четене, математика и природни науки, докато делът на отличниците е в рамките на единични проценти. Според публикуваните анализи дефицитите в практическото прилагане на знанията, дигиталното разсейване и социалните различия вече представляват пряка заплаха за производителността на труда и икономическото развитие.

Европейският съюз си поставя за цел до 2030 година делът на младежите с ниски постижения, дефинирани като резултати под "Ниво 2" в изследването, да бъде под 15 на сто. Реалността на общоевропейско равнище обаче показва отдалечаване от тези цели: 33.9 на сто от учениците в общността са под минимума по математика, 31.3 на сто по четене и 25.9 на сто по природни науки. От 2015 година насам делът на слабо представящите се младежи в съюза нараства с над 11 процентни пункта при математиката и четенето. Единствено Естония успява да постигне европейската цел в природните науки, докато по четене и математика нито една държава членка не достига заложения показател.

В България показателите са още по-неблагоприятни. Средните резултати за страната възлизат на около 421 точки по природни науки, 405 точки по математика и 387 точки по четене. В изследването над 40 на сто от българските ученици попадат под критичното базово равнище и в трите направления. При математиката страната заема последно място в съюза с дял на изоставащите над 50 на сто. Успоредно с това делът на отличниците по четене, достигащи най-високите нива "Ниво 5" и "Ниво 6", е едва около 1 на сто, наред с резултатите в Гърция, Румъния и Кипър. В математиката и природните науки учениците с високи постижения у нас са между 2 и 3 на сто при европейска цел от поне 12 на сто.

Европейската комисия и икономически изследователи посочват пряката връзка между тези показатели и състоянието на пазара на труда. Изчисленията в документа сочат, че продължаващото влошаване на основните умения може да намали дългосрочния растеж на многофакторната производителност в страните от ОИСР с около 3 на сто. Оценки на международни институции показват потенциална загуба за европейските държави от порядъка на 8 до 10 на сто от годишния брутен вътрешен продукт вследствие на социалната цена на ниската грамотност. Засягат се възможностите за иновации, усвояването на нови технологии и преквалификацията на работната сила.

Анализите подчертават съществената разлика между изискванията на PISA и традиционните методи на обучение. Международното оценяване не проверява механичното възпроизвеждане на учебния материал, а измерва уменията на младежите да решават житейски казуси, да анализират доказателства, да разграничават факти от манипулация и да аргументират позиции. В обществените дискусии се откроява проблемът с претоварените учебни програми, насочени към запаметяване на факти, докато изпитите изискват мислене. При хуманитарните дисциплини фокусът често пада върху готови интерпретации вместо върху самостоятелен прочит на текстовете, а при природните науки и математиката липсва достатъчно практическо приложение и моделиране на реални задачи.

Усвояването на знания представлява кумулативен процес, започващ от ранното детство. Пропуските в начален етап водят до задълбочаване на различията в прогимназиална възраст, тъй като четенето с разбиране служи като фундамент за изучаването на математика и природни науки. В България се регистрира и дълбоко социално разслоение: сред децата в неравностойно положение отличниците по природни науки са под 1 на сто, докато над 60 на сто от тях са под критичния минимум. Разликата в дела на изоставащите между учениците от най-високите и най-ниските социални слоеве надминава 40 процентни пункта.

Факторите от училищната среда включват и взаимодействието с технологиите. Над 40 на сто от българските ученици съобщават за системно разсейване с електронни устройства в часовете по природни науки. Този резултат нарежда страната сред първите в Европейския съюз по дял на дигитално разсейване в клас. Около 30 на сто използват платформи с изкуствен интелект за съкращаване на текстове, като в доклада на Европейската комисия се посочва липса на статистически значима корелация между този навик и резултатите в страната. На този фон между 10 и 12 на сто от учениците учат в институции с отчетен от директорите недостиг на учители, докато в успешни държави като Естония и Ирландия се залага на тяхната практическа подготовка, училищната автономия и съгласуваността на програмите. Между 2022 и 2025 година намалява и делът на семействата, проявяващи системен интерес към уроците на децата си.

Европейската комисия подготвя пакет от мерки в сферата на образованието, включващ общи рамки за грамотност в областта на изкуствения интелект и подкрепа за природните науки. Експертните анализи очертават етапен подход за промени в учебното съдържание, започващ с разтоварване на фактологичната тежест в учебниците, последван от средносрочно синхронизиране на националните изпити с новите стандарти.

3e-news.net

✓ Средната цена базов товар в сегмента „Ден напред“ на БНЕБ през септември се е увеличила с 16 % на месечна база „Българска независима енергийна борса“ (БНЕБ) отчита месечни рекорди в търгуваните количества на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ за месец септември. Общото изтъргувано количество за пазар „Ден напред“ е 3 099 521,7 МВтч, а при пазар „В рамките на деня“ - 1 184 160.350 МВтч, констатира от БНЕБ.

Пазар „Ден напред“

Средната цена „базов“ товар през месец септември е достигнала до 166.24 евро/МВтч, което в сравнение с август (143.15 евро/МВтч) това представлява повишение с 16 % или с 23.08 евро/МВтч. Това става ясно от публикувания отчет на Българската независима енергийна борса (БНЕБ, IBEX) за месец септември.

Изчисленията на борсовия оператор сочат, че от началото на 2026 г. към момента на публикуване на доклада, посочената средна цена „базов“ товар съставлява 118.31 евро/МВтч.

Съответно средната цена „пиков товар“ е нараснала (+) с 15 % на месечна база или с 16.36 евро/МВтч - от 111.15 евро/МВтч през август до 127.51 евро/МВтч през септември. За „извънпиков товар“ данните също сочат за повишение (+) със 17 % или с 29.81 евро/МВтч - от 175.15 евро/МВтч през август до 204.97 евро/МВтч през септември.

Най-ниската цена през септември е била отрицателна – минус (-) 0.12 евро/МВтч при нула (0.00) евро/МВтч месец по-рано. С 2 % или с 5.88 евро/МВтч е намаляла (-) най-високата цена – от 355.75 евро/МВтч през август до 349.87 евро/МВтч през септември.

На този фон „базово“ търгуваните количества през деветия месец на годината спрямо осмия са се увеличили с 2 % или със 74 359.4 МВтч – от 3 025 162.3 МВтч до 3 099 521.7 МВтч. Борсовият оператор изчислява, че от началото на 2026 г. към момента на публикуването на отчета те възлизат на 25 415 628.0 МВтч.

При „пиковите“ количества увеличението е било с 5 % на месечна база или със 76 127.9 МВтч - до 1 738 248.3 МВтч, докато при „извънпиковите“ изменението е било нулево (0).

Среднодневното и средночасово търгуваните количества за сравнявания отчетен период съответно са нараснали с по 6 % на месечна база.

Регистрираните пазарни участници са били колкото и през предходния август - 155.

Пазар „в рамките на деня – непрекъсната търговия“

Среднопретеглената цена в този сегмент през септември се е повишила на месечна база 11.0 % или с 15.52 евро/МВтч – от 141.35 евро/МВтч през август до 156.87 евро/МВтч. Според изчисленията на борсовия оператор, от началото на годината към момента на публикуване на доклада среднопретеглената цена се изчислява на 112.72 евро/МВтч.

Среднопретеглената цена „пиков“ товар се е повишила с 8 % (9.06 евро/МВтч) през септември спрямо август - до 121.04 евро/МВтч. При „извънпиков“ товар увеличението е било с 14.7 % (с 27.80 евро/МВтч), до ниво от 216.49 евро/МВтч.

Въпреки скока на цената общо търгуваното количество на месечна база се е увеличило с 6 % или с 66 242.9 МВтч. Така, ако през август то е било от порядъка на 1 117 917.5 МВтч, през септември вече е достигало до 1 184 160.4 МВтч. Според данните на борсовия оператор, от началото на годината към момента на публикуване на доклада общо търгуваното количество в този сегмент е достигнало 7 403 297.2 МВтч.

При „пиково“ търгуваното количество изменението в посока нагоре през септември в сравнение с август било от 7 % - до 739 700.5 МВтч от 689 960.7 МВтч. Докато при „извънпиково“ търгуваните обеми увеличението е било малко по-ниско - с 4 на сто или с 16 503.0 МВтч до 444 459.8 МВтч.

Съответно среднодневното и средночасовото търгували количества са скочили с по 9 % съответно.

Регистрираните пазарни участници в този сегмент през септември са били колкото и през август – 144.

Търгове в рамките на деня

Изменението на средната цена „базов“ товар в посока нагоре се отчита и в този сегмент. Така през септември в сравнение с август тя е нараснала с 15.7 % или с 22.58 евро/МВтч - от 143.39 евро/МВтч до 165.96 евро/МВтч. Според изчисленията на

експертите от БНЕБ, от началото на годината към датата на публикуване на доклада средната цена „базов“ товар при търгове в рамките на деня съставлява 117.16 евро/МВтч.

При средната цена „пиков“ товар увеличението на месечна база е било с 15 % (от 113.89 евро/МВтч през август до 131.33 евро/МВтч през септември), докато при средната цена „извънпиков“ товар скокът е бил малко по-висок 15.8 % (от 177.55 евро/МВтч за август до 205.69 евро/МВтч през септември).

Въпреки скока на цената, „базово“ търгуваните количества и в този сегмент са нараснали, и то с 36 % - с 20 320.2 МВтч и са достигнали до 76 205.3 МВтч през септември от 55 885.1 МВтч, отчетени месец по-рано.

При „пиковите“ количества увеличението на месечна база е било с 31 % (ръст с 10 200.7 МВтч) до 43 216.4 МВтч), а при „извънпиковите“ - с 44 % (с 10 119.6 МВтч) - от 22 869.3 МВтч през август до 32 988.9 МВтч през септември.

Съответно среднодневния и средночасовият търгувани обеми са нараснали с по 41 %.

Двустранни договори

В частта от доклада, визираща пазар „двустранни договори“ – търгове, за месец септември са отчетени 7 успешни търга при цени, вариращи от 168.06 – 182.35 евро/МВтч.

По отношение на механизъм – „търгове-краен снабдител“, където са отразени количествата с период на доставка през септември, данните от доклада сочат, че те са били от порядъка на 801 691.0 МВтч при 938 728.5 МВтч през август.

✓ Евродепутатите отново призовават за амбициозен бюджет на ЕС за периода 2028-2034 г.

Зигфрид Мурешан (ЕНП, Румъния), съдокладчик по Многогодишна финансова рамка (МФР) на Парламента, предупреди, че „всички съкращения на бюджета, които биха отслабили Европа през следващите години, няма да бъдат основа за одобрението на Парламента. Този парламент няма да одобри бюджет, който не би ни позволил да постигнем целите си или който би повлиял на способността ни да реагираме, когато има кризи или извънредни събития“, съобщи от пресцентъра на Европейския парламент.

Мурешан заяви, че Комисията е предложила бюджет за периода 2028—2034 г. на същото равнище като настоящия бюджет за периода 2021—2027 г. въпреки нарастващите предизвикателства. Предложението на Комисията представлява 1,15 % от брутния национален доход на държавите членки, докато настоящата МФР, когато беше предложена, беше 1,14 % от БНД на държавите членки. „Всяко по-нататъшно намаляване под предложението на Комисията би отслабило Европа“, настоя той. Мурешан подчерта, че въпреки че националните бюджети са нараснали с 68 % през последните седем години, бюджетът на ЕС не е успял да поддържа това темпо; представата за постоянно нарастващ бюджет на ЕС просто не отговаря на истината.

Карла Тавареш (С&Д, Португалия), съдокладчик по МФР на Парламента, заяви: „Вече не се справяме с временни кризи, а със структурни предизвикателства“ и „нашият отговор трябва да бъде също толкова структурен и амбициозен“. Говорейки за позицията на Парламента, тя заяви: „Не искаме „повече пари“. Искामе ресурси, които отговарят на отговорностите, възложени на ЕС“.

Всички са съгласни, отбеляза Тавареш, че Европа се нуждае от по-силен бюджет, за да постигне резултати по приоритети като конкурентоспособност, енергийна независимост, сигурност, климат, образование и здравеопазване, докато някои в Съвета призовават за по-малък бюджет и отхвърлят нови собствени ресурси. „Това е желанието за първокласна Европа с второкласен бюджет! Това не е амбиция. Това е противоречие! И това в крайна сметка ще навреди на европейците“, предупреди тя. „Изборът не е между евтина Европа и скъпа Европа“, а „между недостатъчно финансирана Европа, преминаваща от криза към криза, и правилно финансирана Европа, способна да предвижда предизвикателствата, да инвестира в хората и бизнеса и да оформя собственото си бъдеще“, заключи тя.

Ораторите от повечето политически групи потвърдиха позицията на Парламента, която беше приета през април 2026 г. Евродепутатите искат силен, реалистичен бюджет на ЕС, който е ориентиран към бъдещето и съответства на равнището на амбициите на ЕС и въвежда нови потоци от приходи. Те настояха за бюджет, който носи ползи за гражданите, намалява неравенствата и гарантира адекватни ресурси за ключови политики, включително селско стопанство, регионално, кохезионно и социално финансиране. Членовете също така изразиха загриженост относно начина, по който се изразходва бюджетът на ЕС, и подчертаха необходимостта от повишаване на прозрачността и отчетността.

Ирландският министър по европейските въпроси Томас Бърн потвърди, че Ирландското председателство ще представи проекта за преговорна позиция на Съвета на ЕС в събота. „Нашата цел е да приближим преговорите една стъпка по-близо до споразумение“, каза той и добави, че „намирането на баланс предполага трудни решения“.

Пьотр Серафин, комисар по въпросите на бюджета, борбата с измамите и публичната администрация, подчерта, че „някои столици продължават да гледат на бюджета на ЕС по начина, по който счетоводителите гледат на счетоводните баланси: колко внасям; и колко получавам. Този подход беше погрешен в миналото, но с нашия модерен бюджет той е напълно неиздържан“, каза Серафин. Бюджетът на ЕС е насочен към общи предизвикателства, които не могат да бъдат преодолявани само от една държавачленка или вероятно ще бъдат много по-скъпи, ако се опитат сами, отбеляза той.

В своята позиция Парламентът призова за увеличение с около 10% в сравнение с предложението на Комисията от юли 2025 г., за да се подкрепят ключови приоритети като отбраната и сигурността, конкурентоспособността, сближаването и селското стопанство. Евродепутатите също така предложиха нови източници на приходи за общия бюджет, за да се облекчи натискът върху вноските на държавите членки на ЕС, включително данък върху цифровите услуги, данък върху онлайн хазарта, разширяване на механизма за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ) и налог върху капиталовите печалби от криптоактиви.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ ЕС подготвя ограничение върху вноса на китайски хибридни автомобили

- ЕС подготвя временни защитни мерки и тарифни квоти за ограничаване на бързо растящия внос на китайски хибридни автомобили.
- Предстоящите преговори в Пекин и срещата на лидерите на ЕС през октомври ще определят финалната търговска политика спрямо Китай.
- Франция и Германия предложиха създаването на нов инструмент за ограничаване достъпа на Китай до единния пазар при търговска война.

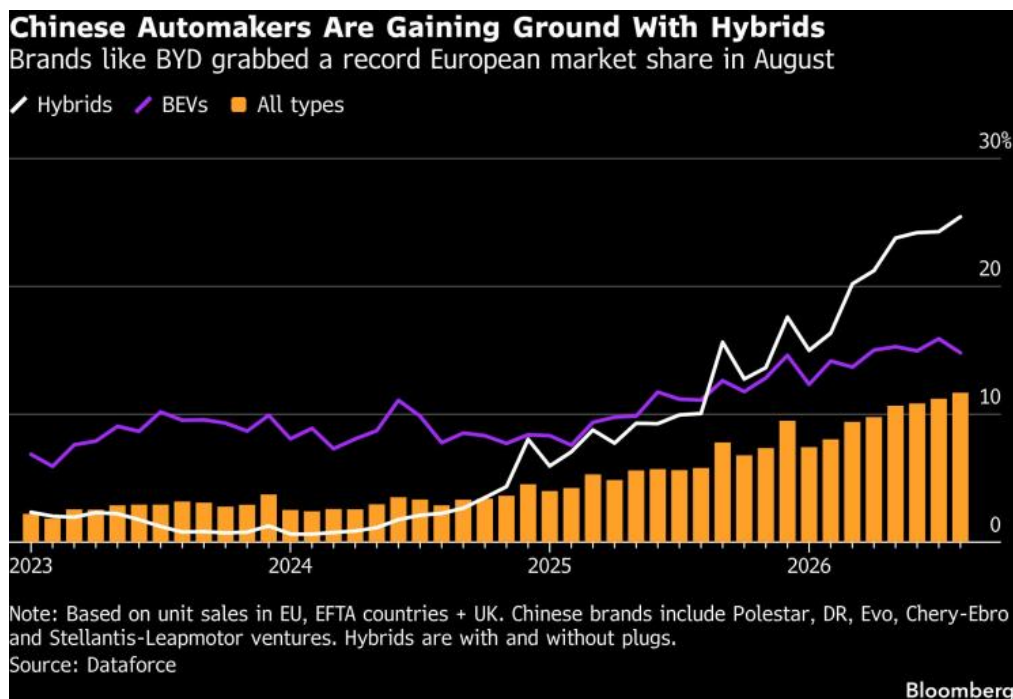
Европейският съюз подготвя т.нар. защитни мерки, които да ограничат вноса на китайски хибридни автомобили в общността, в опит да намали търговския дефицит.

Европейската комисия, която отговаря за търговските въпроси на ЕС, може да наложи ограниченията, след като продажбите на произведени в Китай хибриди рязко нараснаха в Европа, твърдят запознати източници. В момента те съставляват една четвърт от общите продажби, докато темпът на растеж на вноса на китайски електромобили – които вече са обект на високи мита от страна на ЕС – се забави.

Защитните мерки позволяват на ЕС да ограничава продукти от даден сектор, ако се наблюдава рязък скок на вноса в блока. Един от начините, по които комисията може да приложи това, е чрез тарифни квоти, налагащи такса върху вноса, надвишаващ определен обем. Предложеното от ЕС ограничение ще бъде с временен характер, посочват източниците.

Новината предизвика поскъпване на акциите на автомобилните производители, като книжата на Volkswagen AG се повишиха с до 4,6%, тези на Renault SA – с до 6,1%, а на Mercedes-Benz Group AG – с до 2%.

Комисията планира да използва хибридите като пилотен случай; ако той се окаже успешен, подходът би могъл да се приложи и в други сектори, където ЕС отчита търговски дисбаланс, твърдят запознати лица.

Китайските автомобилни производители печелят позиции с хибриди / Марки като BYD достигнаха рекорден пазарен дял в Европа през август.

Еврокомисарят по търговията Марош Шефчович ще посети Пекин по-късно тази седмица за разговори с китайския министър на търговията Уан Вентао, като плановите на ЕС може да се променят в зависимост от хода на тези дискусии, заявиха източниците, пожелали анонимност.

Ключова цел на ЕС е да определи таван за хибридите, който да е достатъчно нисък, за да се избегне ответна реакция от страна на Пекин, отбелязват източниците.

Говорител на ЕК отказа коментар.

Търговският дефицит на ЕС с Китай надхвърля 1 милиард евро на ден, а ЕК полага усилия да затегне търговската си политика, за да защити европейските сектори, засегнати от китайския внос.

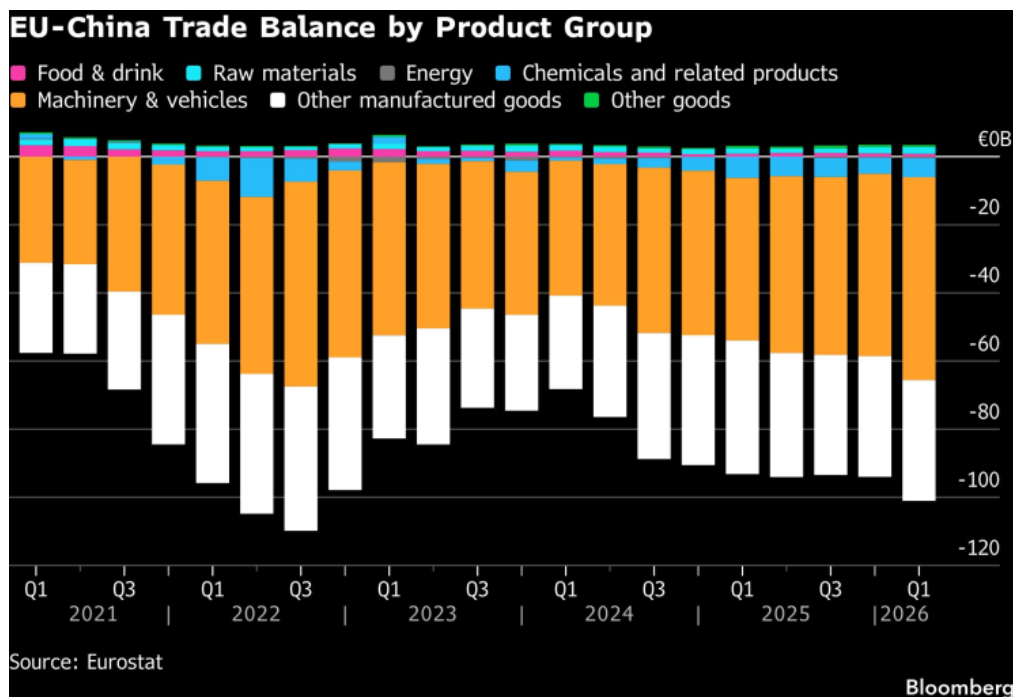
Лидерите на ЕС ще се срещнат в средата на октомври, за да обсъдят ситуацията и възможните нови инструменти за противодействие на търговските практики на Китай.

Предвижда се до края на годината комисията да представи набор от инструменти за справяне с търговския дисбаланс и за диверсификация на веригите за доставки на блока. По-рано тази година Брюксел и Пекин започнаха преговори, като ЕС постави краен срок през октомври за постигане на конкретни резултати по пътя към по-балансиран търговски отношения.

Освен върху търговията и инвестициите, преговорите се фокусират и върху правата върху интелектуалната собственост, реформата на Световната търговска организация и контрола върху износа – област, в която ЕС настоява за система за ускорено разглеждане на заявките, за да се улесни доставката на критично важни суровини от Китай.

Блокът също така иска Китай да подобри достъпа до пазара си чрез намаляване на търговските бариери и да смекчи ограниченията за стоки като бренди, свинско месо и млечни продукти.

Досега Пекин проявява готовност да обсъжда инвестициите и увеличаването на вноса от ЕС, но не желае да разглежда начини за ограничаване на собствения си износ. Не е ясно дали Пекин ще разгледа предложенията за въвеждане на таван върху доставките на хибридни автомобили, твърдят запознати източници.

Търговски баланс между ЕС и Китай по продуктови групи

Китай вече се е противопоставял на по-ранни дискусии относно доброволно ограничаване на износа на хибридни автомобили.

„Тези така наречени доброволни ограничения на износа сериозно нарушават правилата на СТО и противоречат на законите на пазарната икономика и принципа на лоялната конкуренция. Китай категорично се противопоставя на това“, заяви миналия месец говорител на Министерството на търговията.

Китай е поискал от ЕС да смекчи собствения си контрол върху износа, но изпълнителният орган на блока се е противопоставил на тези искания с аргумента, че тази сфера е от компетентността на отделните държави членки.

През август китайските автомобилни производители заеха рекорден дял от европейския автомобилен пазар, като марки като BYD Co. формираха близо 12% от общите продажби на нови автомобили в региона. На тях се падаше една от всеки четири продажби на хибридни автомобили – или една от всеки три при плъгин хибридите.

Понастоящем за китайските хибридни автомобили не важат същите високи мита на ЕС, каквито се прилагат за вноса на електрически превозни средства от страната. Пекин настоява тези налози да бъдат заменени с така наречените „ценови ангажименти“ – механизъм за контрол на общите обеми на износа чрез определяне на минимални цени.

По-рано тази седмица Франция и Германия предложиха ЕС да разработи и приеме нов инструмент, който би могъл да ограничи достъпа до единния пазар на съюза в случай на търговска война. Двете най-големи икономики в ЕС също така призоваха съюза да започне нови търговски разследвания в ключови сектори, като например химическата промишленост. Посланиците на страните от ЕС ще бъдат информирани за резултатите от проведените през седмицата срещи в неделя, съобщиха запознати източници.

✓ Цените на дизела скачат точно когато фермерите имат най-голяма нужда от гориво

- Цените на дизела в Австралия са над 50% по-високи спрямо миналата година, докато фермерите започват прибирането на очакваната четвърта по големина реколта в историята на страната
- Фермерите в Рио Гранде до Сул предупреждават за забавяне на сеитбата на соя, ако доставките на дизел останат ограничени
- Elveden Farms увеличава годишните си разходи за дизел за земеделска техника с 40% до 560 000 паунда

В обширно стопанство край река Мъри в югоизточна Австралия Андрю Ръсел се подготвя да прибере една от най-добрите си зърнени реколти от години след обилните валежи. Но две войни на хиляди километри разстояние помрачават това, което би трябвало да бъде празничен сезон за фермерите в страната.

Цените на дизела рязко се повишиха в световен мащаб, тъй като доставките се свиват заради нарушенията в трафика през Ормузкия проток вследствие на войната между САЩ и Иран и украинските атаки срещу руски рафинерии.

В Австралия фермерите се сблъскват с разходи за гориво, които са с над 50% по-високи спрямо миналата година, в момент когато започват прибирането на очакваната четвърта по големина реколта в историята на страната, включваща пшеница, ечемик и рапица.

Ръсел казва, че фермерите в страната се нуждаят от реколта над средната, само за да покрият разходите си, като дизелът е един от основните разходи, и се тревожи от нарастващата несигурност около доставките на гориво.

Подобна ситуация се повтаря в големи земеделски райони от Южна Америка до Европа и САЩ, повишавайки риска високите енергийни разходи да ограничат производството и да предизвикат нова вълна на инфлация при храните.

„Всички трябва да танцуваме по масите“, казва Ръсел, който управлява ферма от 1300 хектара край Рутърглен, малък град в северната част на щата Виктория. Но много производители разполагат със запаси от гориво за едва седмица, а „жътвата продължава четири, пет, шест седмици. Отминаха дните, когато цистерната с дизел пристигаше през ден или три“, казва той.

Скъпият дизел увеличава натиска върху цените на храните

Индустриалното гориво е жизненоважно за земеделието, тъй като задвижва трактори, комбайни и напоителни помпи, както и камионите, които транспортират храните до пазара.

Недостигът на гориво доведе до рязко повишаване на цените по света, като дизелът в Австралия се продава за около 3 австралийски долара за литър, или приблизително 7,90 долара за галон.

Средните цени на дребно в САЩ достигнаха рекорд миналия месец, създавайки политически проблеми за президента Доналд Тръмп преди междинните избори следващия месец, докато фючърсите в Европа също рязко поскъпнаха.

Рязкото поскъпване на дизела идва в момент, когато цените на храните вече се повишават. Индекс на Организацията на обединените нации продължи да расте през септември и достигна най-високото си равнище от 2022 г., тъй като екстремното време, нарушенията в търговията и нарастващите производствени разходи оказват натиск върху фермерите.

Bloomberg Agriculture Spot Index, друг измерител на цените на земеделските култури, отчете най-голямото си тримесечно увеличение от четири години през трите месеца до края на септември.

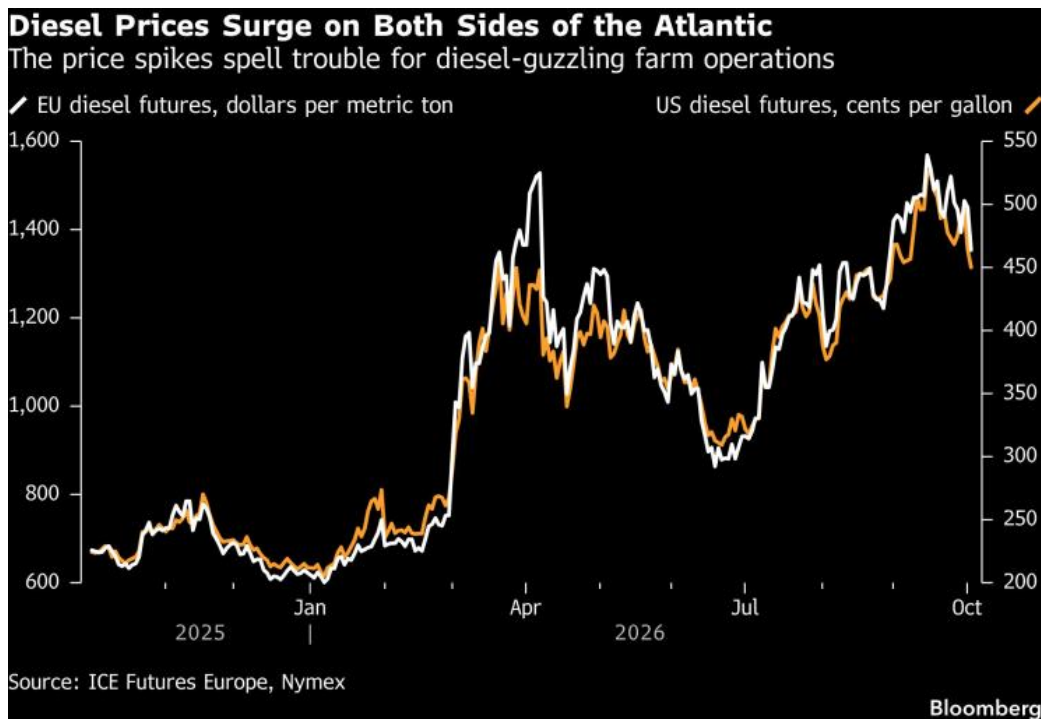
Основните земеделски производители навлизат в периода с най-голяма консумация на гориво

В същото време няколко големи производители навлизат в най-горивоемките етапи от земеделския си цикъл: Австралия и Аржентина започват жътвата на пшеница този месец, в Европа и Русия тече сеитба, а в Бразилия засаждането на соя набира скорост. Нарушенията в сеитбата или прибирането на реколтата могат да се отразят на добивите.

Бразилия е земеделска сила, като е най-големият производител на захар и соя и ключов доставчик за Китай. Фермерите в южния щат Рио Гранде до Сул, който осигурява около 10% от соевата реколта на страната, предупредиха за забавяне на сеитбата, ако доставките на дизел останат ограничени.

„Дизел има, но не в количествата, с които бяхме свикнали“, казва Фернандо Рехщайнер, производител на ориз и соя в Пелотас, икономически център в Рио Гранде до Сул. „Не можете просто да направите поръчка един ден и да се надявате да я получите бързо, трябва да планирате предварително“, казва той и добавя, че цената на дизела в района му е нараснала с около 40% от началото на войната между САЩ и Иран.

Горивото не е единствената заплаха за земеделските производители. Големи страни производителки на храни от Азия до Африка се сблъскват и с мощно явление Ел Ниньо, което доведе до най-слабия мусон в Индия от повече от десетилетие и засили мащабните горски пожари в Индонезия.

Поскъпването на дизела от двете страни на Атлантика засилва натиска върху фермерите

САЩ търсят начини да ограничат удара от скъпия дизел

В САЩ рязкото поскъпване вече предизвиква реакция от Белия дом. Тръмп заплаши да забрани износа, преди да отстъпи, след като страните от Г-7 и техните партньори се договориха да освободят спешни запаси. В понеделник президентът подписа указ за облекчаване на ограниченията върху използването на освободен от данъци вид дизел в опит да понижи разходите.

„Това убива цялата нация“, казва фермерът от Мисури Марти Ричардсън, който не желае да прибира напоените от дъжда царевични полета, тъй като машините му ще изразходват повече дизел в калта, а той не може да си позволи да прахосва и капка. Наскоро той е платил 6 долара за галон гориво и би подкрепил ограничаването на износа от САЩ, за да се понижат цените на вътрешния пазар.

По-на юг фермерката от Луизиана Джули Ричард наскоро е похарчила близо 20 000 долара за дизел, за да захранва земеделската си техника, като определя сумата като „безумна“.

Горивото вероятно ще ѝ стигне за около две седмици и половина и това не включва необходимото количество за камионите, които превозват зърното от полетата до мелниците. Ричард очаква високите разходи за гориво да се запазят.

Високите разходи за гориво вече свиват маржовете на фермерите

Натискът се простира отвъд самите стопанства. Elveden Farms Ltd., един от най-големите земеделски производители във Великобритания, плаща 24% горивна надбавка на транспортната компания, която превозва картофите му от предприятието за пакетиране до пазара.

Годишните му разходи за дизел за земеделска техника са нараснали с 40% до 560 000 паунда, докато разходите за електроенергия също са се увеличили след необичайно сухо лято.

„Очевидно това намалява маржовете ни“, казва управляващият директор на Elveden Андрю Бленкирон. „Невъзможно е да планираш бюджета. Кой знае кога ще приключи? В крайна сметка това ще трябва да доведе до повишаване на цените на храните.“

Сора-Cogesa, най-голямата земеделска лобистка организация в Европейския съюз, представляваща около 22 милиона фермери, предупреди, че нарастващите разходи за дизел, торове и други производствени ресурси могат да навредят на продоволствените доставки. Ако цените останат високи, може да има „осезаем спад в производството“, заяви организацията.

Австралийски фермери увеличават запасите си от дизел заради риска от недостиг

Обратно в Австралия фермерът Мик Фелс е започнал да прибира зърното в стопанството си с площ над 6000 хектара край Есперанс в Западна Австралия и не чака, за да види какво ще последва.

Докато последиците от войната с Иран накараха правителството на Западна Австралия да обмисли собствен стратегически резерв от дизел, той вече е увеличил капацитета за съхранение на дизел с 30 000 литра, за да се предпази от недостиг.

„В момента плащаме близо 3 австралийски долара за литър и това наистина боли“, казва Фелс. „Използваме около 4000 литра на ден по време на жътвата. Направете сметката.“

Капитал

✓ Франция и Германия търсят възможност за пълно затваряне на единния пазар на ЕС за Китай при нужда

Визвестна реч от позицията на конгресмен пред сената през април 1959 г. Джон Ф. Кенеди говори за "думата "криза", която на китайски е съставена от два йероглифа - единият представлява опасност, а другият - възможност". Точно като криза може да се опише и търговският дефицит между ЕС с Китай повече от половин век по-късно, който възлиза на 360 млрд. евро през 2025 г., или близо един милиард евро на ден.

Йенс Ескелунд, председател на Търговската камара на Европейския съюз в Китай, описва настоящите икономически отношения като "гигантски контейнеровоз с дължина 400 метра, натоварен с 24 хил. контейнера, който пътува към Европа, а на връщане се прибира почти празен".

В същото време китайският износ за САЩ през първата половина на 2026 г. е намалял с 23% спрямо първата половина на 2025 г., докато износът към ЕС, напротив, нараства с 5% за същия период. Паралелно с това експортът на Европа към Китай спада с 2%. През тази година се очаква търговският дефицит с Пекин да достигне общо 400 млрд. евро, според данни на Евростат за първата половина на годината.

За всички в Брюксел вече е ясно, че търговските отношения с Китай не заплашват само автомобилната индустрия, тази на домашните електроуреди, стоманата и други ключови индустриални сектори за континента. Все по-често се говори за реална заплаха за сигурността на Европа, която и в момента е подложена на всекидневни хибридни атаки, вече отнемащи животи. В тази връзка, се отваря възможност за еврокомисаря по търговията да реши окончателно проблема по време на специално организирано посещение в китайската столица на 8-9 октомври. Преди пътуването той определя очакванията за преговорите като "конструктивни, но трудни".

Председателката на ЕК Урсула фон дер Лайен се заканва, че ако те отново приключат безрезултатно, лично тя ще вземе мерки. А Франция и Германия изпратиха писмо до нея с конкретни очаквания да се затвори окончателно единния пазар на ЕС за китайски производители и участници в обществени поръчки при сериозни нарушения.

Повратна точка за европейската икономика

Китай при управлението на Си Цзинпин взе ключово решение да се превърне в доминиращ играч в сектора на технологиите. Тази стратегия се оформи през 2020 г. чрез стратегическите директиви на Си за технологична независимост, заложи в плана "Произведено в Китай 2025" и 13-ия петгодишен план. В резултат китайските производители успяха да завладеят както световния, така и европейския пазар. Пазарният им дял извън границите на Китай рязко нарасна от 35% през 2018 г. до над 60%. Към 2024 г. само китайската компания Qicetel осигурява 46.6% от доставките за Европа на клетъчни IoT модули. В силната си позиция Пекин си е поставил и друга цел - да наложи глобални стандарти за клетъчни IoT модули. Това на практика представлява "Интернет на нещата" - компактен електронен компонент, съчетаващ хардуер и софтуер, който позволява на даден обект или машина да се свърже с безжична мрежа и да предава данни. Успехът в това начинание би позволил на Китай да обвърже останалата част от света със своята цифрова инфраструктура и да упражнява контрол върху устройства в глобален мащаб. Подобна зависимост от китайската верига за доставки би могла да изложи Европа на риск от икономическа принуда и стратегическа уязвимост, подобни на тези, наблюдавани в сектора на редкоземните метали, пише в свой анализ La Matinale Europeenne. Освен това "задни вратички", скрити в IoT модулите на свързаните устройства, биха могли потенциално да позволят на Китай да контролира, шпионира или дистанционно да изключва тези устройства. Продуктите от ежедневието - от камери и перални машини до оборудване за спешна помощ и болници - стават уязвими. Това създава парадокс за ЕС, който се стреми да защити суверенитета си: един европейски лидер в бранша Telit Cinterion развива дейност в десет държави спазвайки безкрайните стандарти и изисквания на ЕС за сигурност и защита на данните, но същевременно губи пазарен дял при клетъчните IoT модули за сметка на китайски конкуренти. Ръководителите на Telit Cinterion се опитаха да алармират Брюксел за проблема, засега без резултат.

Основни стоки, които ЕС внася от Китай

Телекомуникационно и аудио оборудване

Канцеларски машини, персонални компютри и други

Електрически машини и оборудване

Основни стоки, които ЕС изнася за Китай

Машини

Автомобили и моторни превозни средства

Частни за моторни превозни средства

Източник: EU Council [Преглед на оригинала](#)

Двигателите на индустрията искат конкретни мерки за решаване на кризата

Преди срещите на еврокомисар Щевчович в Пекин френският президент Еманюел Макрон и германският канцлер Фридрих Мерц изпратиха съвместен призив към председателката на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен за цялостна реформа в търговската политика и икономическата сигурност на Европейския съюз. В писмото и приложения документ, с който "Капитал" разполага, лидерите на двете най-силни европейски икономики настояват за спешни действия срещу дъмпинга, глобалните макроикономически дисбаланси и икономическия натиск, които застрашават водещи европейски индустриални сектори.

Прикачен файл

[Съвместното писмо от лидерите на Франция и Германия до председателката на ЕК](#)

Основен стълб в съвместната инициатива е по-бързото и системно използване на съществуващите инструменти за търговска защита, включително пренасочване на ресурси към съответните аналитични звена и разширяване на разследванията за цели сектори. Заедно с това Париж и Берлин предлагат създаването на два нови правни инструмента: механизъм за диверсификация на веригите за доставки с цел намаляване на критичните зависимости и инструмент за защита на единния пазар.

Вторият трябва да действа неутрално спрямо отделните държави, да се задейства по облекчена процедура чрез квалифицирано мнозинство в Съвета и да дава възможност за твърди санкции, включително незабавно прекъсване на достъпа до европейския пазар при сериозни нарушения.

Предложението предвижда още затягане на митническия контрол и продуктите стандарти за спиране на вноса на несъответстващи стоки, както и започване на европейски диалог относно подценените валутни курсове, които създават изкуствено ценово предимство на чуждестранни производители.

За дългосрочно укрепване на конкурентоспособността двете страни настояват за въвеждане на таргетирано "европейско предпочитание" при обществените поръчки за стратегически технологии, окончателно приемане на Закона за реиндустриализация (или т.нар. индустриален ускорител) до края на 2026 г. и подготвяне на координирана защита срещу възможни търговски ответни мерки от трети страни.

Какво се има предвид с последното? На фона на нарастващото търговско напрежение през юли Европейската комисия отправи предупредителен сигнал към Китай, като започна антидъмпингово разследване на вноса на патици от породата "Пекин". Още на следващия ден Китай обяви временна забрана за износа на хелий - газ, без който европейското производство на полупроводници не може да функционира, разказват от френския институт за анализи Jacques Delors.

Пекин се позова на прекъсвания в доставките вследствие на войната в Иран и е напълно възможно това действително да е била причината. Контрастът обаче е показателен: механизмите на Европа за търговска защита действат за отделни

продукти, следват установени процедури и изискват месеци за изпълнение. Китай планира на ниво сектори и действа в рамките на дни. Разследването на ЕС относно патиците "Пекин" все още продължава (при подобни процедури са нужни 7-8 месеца дори само за въвеждането на временни мерки). Както показва примерът с хелия, обичайните административни инструменти на Китай засягат цели индустрии много по-бързо.

Какво реалистично да очакваме

От 2023 г. насам ЕС разполага с Европейска стратегия за икономическа сигурност, но тя се прилага само в много ограничена степен. Брюксел има и по-нови инструменти, като например Закона за киберсигурността. Одобряването му от Европейския парламент и Съвета обаче все още ще отнеме няколко години.

Същото важи и за различни наскоро представени предложения относно споменатата инициатива "Произведено в Европа", която трябва да подкрепи важни индустриални сектори на континента - като автомобилостроенето, производството на стомана, машиностроенето и химическата промишленост. Друг инструмент - за диверсификация на веригите за доставки, се очаква да стартира през декември.

В същото време секторът на телекомуникациите в Европа предпочита клетъчните IoT модули, произведени и субсидирани в Китай, заради ниската им цена. Много стратегически сектори в държави членки (като строителство и други) също зависят от Пекин, което ги прави по-въздържащи с потенциални ограничения в единния пазар.

Комисията вече разполага и с други подобни инструменти - като например този "срещу принудата" (т.нар. базука), с който заплашвахме САЩ и позволяващ на ЕС да реагира, когато трета държава се опитва да принуди съюза или отделна държава членка чрез икономически натиск - мита, бойкоти, ограничения за инвестиции или услуги.

В тази връзка може би наистина, вместо да търси нови възможности и инструменти, комисията трябва да се замисли как да реализира и приложи ефективно и в интерес на всички тези, с които вече разполага.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ Теми и гости в сутрешните блокове

БНТ, Денят започва"

- Тема: След заседанието на Консултативния съвет за национална сигурност: какви мерки ще бъдат взети за сигурността в Черно море?
- Тема: Енергийната сигурност - между геополитиката и политическите решения. Гост министърът на енергетиката Ива Петрова
- Тема: От Павел баня: какво е състоянието на пострадалите след катастрофата, при която се обърна автобус?

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: След Консултативния съвет за национална сигурност - говорят политиките
- Тема: Има ли рискове за България след информацията за чума в Русия
- Тема: За шамана от Калофер - от първо лице

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Румен Радев и двама бивши премиери до Илияна Йотова за дроновете и Черно море

в. Труд - Закон вкарва хазарта в сивия сектор

в. Труд - С втория кораб тайната отива към морското дъно

в. Труд - Взимат ти жилището за бърз кредит

в. Телеграф - Чекът от 50 евро - тука има, тука няма

в. Телеграф - Искаме мораториум на войната в Черно море

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Защо дебатът не боли?

в. 24 часа - С телефон доказваме кои сме пред държава и фирми

в. 24 часа - ВСС пита Магдалена Лазарова ще стане ли и.ф. главен прокурор №3 три дни преди изборите

в. Труд - Арест за лекарката, обвинена за източване на 3 млн. евро

Водещи интервюта

в. 24 часа - Мариана Тодорова: AI може да предизвика армагедон

в. Труд - Д-р Валентин Симеонов, физик от Федералния институт за технологии в Лозана, Швейцария, пред „Труд news“:

Цените на храните ще скочат заради рекордното Ел Ниньо

в. Телеграф - Любчо Нешков: Ситуацията на запад от нас не е спокойна

Водещи анализи

в. 24 часа - 245 млн. евро влизат от имотния данък. Какво става, ако двойно се вдигнат оценките?

в. Труд - Да направим Балканите отново велики?

в. Телеграф - Гласът на празния парцел

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2026 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.